

NRLs entreprenørkonferanse

Her fra Entreprenørkonferansen.

NRLs Entreprenørkonferanse ble denne gang avholdt på Gardermoen 27.-28. mars med god deltakelse av de større medlemsforetakene. Det var lagt opp til et spennende program, som inneholdt følgende temaer:

- ▶ Bransjeanalyse av rørbransjen frem mot år 2015 – utfordringer for NRL. Diskusjon og meningsutveksling. Innlegg ved John Armand Wøhni, SINTEF/MRB.
- ▶ Fremtidige hovedutfordringer og fokusområder for grossistledet. Innlegg ved NRFs formann Steinar Aasland.
- ▶ SmartClub – en utfordrer for VVS-bransjen. Innlegg ved markedssjef Roar Holthe.
- ▶ Fremtidige hovedutfordringer og fokusområder for produsentledet. Innlegg ved VVPs formann Kjell Larsen.
- ▶ «Regjeringens næringspolitikk» – synspunkter fra Audun Lågøy, næringspolitisk leder i BNL.

Som vanlig var det et faglig og sosialt vellykket program som engasjerte mange av deltakerne. Dette var for øvrig siste finpuss på NRLs bransjeanalyse før den ble presentert på NRLs styremøte 11. april. Nå er den klar for framleggelse på NRLs Generalforsamling i Trondheim 1. juni.

▼ Fra venstre markedssjef Roar Holthe (SmartClub), rørlmester Per Enersen (NRLs formann), adm. direktør Tor Backe (NRL-S), direktør Eva Andersen (NRF), John Armand Wøhni (SINTEF MRB) og Kjell Larsen (formann VVP).

▲ SmartClub utfordrer VVS-bransjen. Faksimile fra Aftenposten 19.4.2007.

▼ Næringspolitisk leder Audun Lågøy, BNL.

Stor interesse for KEM-fagskoler

▲ Rektor Olav Silde ved Stavanger Offshore Tekniske Fagskole.

◀ Interesserte representanter fra VVS-bransjen.

▼ Rektor Torbjørn Tvedt ønsker velkommen til Bergen Tekniske Fagskole.

Som kjent er KEM-studiet (klima-energi-miljø i bygg) godt i gang ved Fagskolen i Oslo. To kull er i gang, de første serviceteknikerne fikk sine vitnemål i fjor høst, og et tredje kull starter opp til høsten.

VVS-bransjen med NRL som pådriver, ser behov for studiet på flere steder. Derfor ble det nylig arrangert møter mellom skolen, aktuelle bedrifter og bransjen i Bergen, Trondheim og Stavanger. Oppmøtet var bra og interessen stor for etablering av studiet i alle tre byene. De aktuelle fagskolene er Bergen Tekniske Fagskole, Trondheim Tekniske Fagskole (Ladejarlen) og Stavanger Offshore Tekniske Skole.

Målet er at studiet skal være i gang fra høsten 2008, men det skal være mulig å arrangere en pilotmodul før det. Arbeidsgrupper bestående av representanter fra lokalt næringsliv og skolen nedsettes i mai.

KEM-studiet er blitt positivt mottatt i Oslo og er i tråd med NRLs og BNLS stra-

tegi for satsing på formell kompetanse. På alle steder vurderes en deltidsmodell som gjør at studentene kan være i jobb ved siden av studiet.

Opplegg og gjennomføringsmodeller vurderes og bestemmes av arbeidsgruppen i nær dialog med foretakene i distriktet. Studiet vil være basert på moduler etter stort sett samme mønster som i Oslo og vil kunne kombineres med nettstøttet undervisning (e-læring).

Basert på erfaringene fra Oslo vil NRL sentralt bistå med nødvendig rådgiving i startfasen.

► Rektor Hans Jørgen Engan fra Ladejarlen med Ove Hanstad i forgrunnen.

Advarsel mot svindelforsøk!

Fra en av våre medlemsbedrifter fikk vi nylig en advarsel mot et internettfirma som heter Nordisk Expo.

Etter å ha snakket med en «hyggelig» dame fikk vedkommende medlem tilsendt en telefaks og bedt om å «kontrollere» firmaets oppføring på www.nordiskexpo.com ved å skrive under og returnere faks. Det som står med liten skrift på faksen, og som det IKKE blir opplyst om, er at man da binder seg til å betale € 795 x 8 perioder = 51.871,52 NOK for en helt verdiløs internettoppføring!

Nå er dere advart. Samtidig et lite hjertesukk – hvorfor ikke tegne annonser i www.viivilla.no, som eies dels av bl.a. Norske Rørleggerbedrifters Landsforening – VVS, dersom dere ønsker å profilere bedriften på nettet. Denne portalen bestreber seg på å være en seriøs aktør i dette markedet og forplikter seg til kun å profilere den organiserte bedrift – enten det er elektro, rør, byggmester eller maler. Nettsiden har i dag ca. 60.000 unike brukere per måned og burde være svært attraktiv for de av dere som ønsker nettannonsering.

AVI-samlingene er i gang igjen

Etter at Varmeinfo ble lagt ned, overtok NRL ansvaret for AVI-kursene.

For å få størst mulig tyngde bak AVI-ordningen, har NRL inngått samarbeid med Norsk Varmeteknisk Forening (NVF) og Varmefaktor, som er et av kompetansepro-

sjektene til Brødrene Dahl. Varmefaktor arrangerer innføringskursene for alle og spesielle samlinger for egne kunder. NVF og NRL arrangerer temakurs på forskjellige steder i landet to ganger i året. Dessuten har NRL hovedansvaret for registre og videreutvikling av ordningen. Høstens innførings-

kurs og temakursene i luft/vann-varmepumper og pellets har hatt god oppslutning. En arbeidsgruppe bestående av representanter fra de tre interessentene skal utføre det praktiske arbeidet med samordning av kurs og andre samlinger. NRL er sekretariat for ordningen.

◀ Noen av deltakerne på AVI-kurs i Trondheim.

▼ En engasjert Einar Grønnevik fra Normann Etek forklarer luft-vann-varmepumpen.

Våtromskurs for lærlinger

Fagrådet for Våtrom – FFV – har som en prøveordning fram til våren 2007 tillatt at siste års lærlinger kan gjennomføre Våtromskurs (Grunnmodul + Fagmodul) og avlegge eksamen i læretiden.

Ved bestått eksamen får lærlingene utstedt våtromssertifikatet etter at svenneprøven er avlagt og bestått. Ordningen er frivillig og er et tilleggstilbud til den ordinære lærlingordningen.

I innspurten – før prøveordningen går ut – har NRL også våren 2007 gjennomført kurs for lærlinger i samarbeid med respektive avdelinger. Våren 2007 gjennomføres 8 våtromskurs for lærlinger, hvorav 4 kurs i Oslo, 2 i Drammen, 1 i Tønsberg og 1 i Trondheim. På kursene deltar både rørleggerlærlinger og lærlinger fra andre fag. Totalt vil 132 lærlinger delta på kursene, mens 142 lærlinger deltok våren 2006.

Eksamensresultatene for lærlingene våren 2006 viste en strykeprosent på i underkant av 20 %, mens strykeprosenten for ordinære kurs i NRL-regi er i underkant av 10 %. Selv om strykeprosenten for lærlingene våren 2006 var noe høyere enn normalkursene,

mener NRL at prøveordningen med våtromskurs har vært svært positiv og bidrar til at lærlingene har større kompetanse og er bedre rustet når de søker jobb i rørleggerbedriftene etter endt læretid. Noe som igjen vil bidra til at det bygges bedre våtrom.

Våren 2007 vil NRL evaluere erfaringene med prøveordningen og oversende rapport til Fagrådet for Våtrom.

Instruktører på våtromskursene våren 2007 har vært Helge Andersen, Jens Løvås

og Bjørn Grimsrud fra NRLs Avdeling Oslo og omegn, Tor Oddvar Eggen fra NRLs Avdeling Trøndelag og Oddgeir Tobiassen fra NRL-S.

▶ Tor Oddvar Eggen – fornøyd instruktør fra Trondheim.

▼ Fra kurset i Trondheim.

Innmuringsbatterier og kravet til vannskadesikker montering

Teknisk forskrifts (TEK) krav til vannskadesikkerhet blir ikke ivaretatt ved skjulte forbindelser av innmuringsbatterier.

Dette kan være en særlig stor utfordring når batteriet er plassert på en bygd søyle midt i baderommet med tilførselsledninger til ulike ventiler, dusjhoder og badekartut. Dersom det ikke settes inn luker for tilkomst til skjøter eller anlegget utføres som et godkjent rørirør-system, vil anlegget være ulovlig etter TEK. Rørleggerforetaket kan få erstatningskrav, regress, dersom vannskader skulle oppstå. Dessuten kan utførelsen få konsekvenser ved overdragelse av boligen.

Gasstanker skal produseres etter NS-EN tilpasset norske forhold

For å rydde opp i forholdet rundt godkjenning av gasstanker, sendte NRL følgende forespørsel til DSB:

NRL er blitt gjort kjent med at det distribueres og selges gasstanker i Norge som ikke følger gjeldende standarder, EN 14075 og EN 12542. Det er spesielt kravet til lave temperaturer, under -20°C, jf. EN 13445-2, som ikke oppfylles. Vi ønsker DSBs kommentar til dette. Samtidig tør vi be om en redegjørelse om godkjenningskriteriene av hensyn til våre foretak som leverer og monterer gasstanker. NRL påpeker også viktigheten av at aktuelle kursarrangører informerer om kravet til gasstanker.

Svaret forelå i et brev av 20.3.2007. Den siste setningen er etter NRLs mening mest interessant. Nemlig at DSB vil intensivere kontrollen. Vi minner om at det er den utførende som kan bli stilt til ansvar dersom tanken ikke er i henhold til regelverket.

▲ Svaret forelå i et brev av 20.3.2007.

Tilskuddsatser til lærebedrifter 2007

Av Tillegg til rundskriv F-04-03 av 10.4.2007 fra Kunnskapsdepartementet framgår nye tilskuddsatser for 2007 for bedrifter som tar inn lærlinger og lærekandidater.

- ▶ Basistilskudd I kr 91.448 for ett år med fulltidsoplæring (en økning på ca. kr 3.000).
- ▶ Ekstratilskudd til små håndverksfag kr 41.568 per år.
- ▶ Basistilskudd II kr 26.136.

Vanskelig å få til rollefordelingen

NRL får mange tilbakemeldinger på at ansvarsforholdet mellom prosjekterende og utførende ikke er blitt bedre siden den reviderte Plan- og bygningsloven kom i 1997. Snarere tvert om. Forholdet er mer ullent enn noen gang:

- ▶ Beskrivelsen er mangelfull og stemmer ikke overens med tegningene
- ▶ Tegningsunderlaget mangler viktige elementer for å kunne foreta en forsvarlig mengdekontroll
- ▶ Tegningene er for mangelfulle til å kunne benyttes som arbeidstegninger for utførende rørlegger

Som eksempel på mangelfull prosjektering kan nevnes:

- ▶ Flytskjema over varmeanlegget er ikke utarbeidet
- ▶ Nødvendige snitt og detaljer tegnes der dette må til for å forstå utføring og virkemåte
- ▶ Det er ikke gjenkjennbar sammenheng mellom beskrivelsen og tegningene
- ▶ NS for denne typen tegninger følges ikke med hensyn til symboler, dimensjonering, teksting etc.
- ▶ Oppleggsskjema med nummerering og dimensjoner er enten ikke laget eller stemmer ikke med plantegninger
- ▶ Ventiler, følere, termometre og andre komponenter er ikke inntegnet der de hører hjemme
- ▶ Innreguleringsventiler og andre komponenter for justering av temperaturer/vannmengder er ikke påført innstillingsverdi
- ▶ Alle større komponenter som vekslere, beredere, pumper etc. er ikke nummerert i samsvar med beskrivelsen

Fra NRLs side kan betydningen av rollene og ansvarsfordelingen mellom prosjekterende og utførende ikke understrekes nok. Derfor anbefales det at du som utførende kun holder deg til din rolle og ikke foretar noen form for prosjektering som kan føre til uklarheter i ansvarsforhold. Dette gjelder både overfor byggherren og myndighetene.

Verdig 10-årsjubileum

for Opplæringskontoret for Rørleggerfagene i Telemark (ORT)

Som vanlig ble årsmøtene i ORT og NRLs Avdeling Telemark gjennomført i stram regi, uten overraskelser og i høyt tempo. Dette er noe Telemark og møteleder Vetle Tollefsen kan!

NRLs sentrale, inviterte representant Ole Larmerud, holdt innlegg om rør-i-rør, Norsk Standard, baskurs og kalkulering av timepriser – også i høyt tempo. Deretter var det fest for ORT og Karl-Erik Skogø, som har vært avdelingens og kontorets leder fra starten av. ORT blir brukt som eksempel på hvordan et opplæringskontor skal etableres, driftes og vokse. Fornøyde foretak, flinke lærlinger, god rekruttering, trivelig miljø og god økonomi er resultatet av hardt og målrettet arbeid gjennom ti år.

Kveldens hovedperson fikk velfortjent ros

fra alle hold, også for sin innsats for bransjen generelt, med spesiell vekt på det arbeidet han har utført på kompetansesiden. Med sine store kunnskaper og overbevisende og humoristiske formidlingsevner, har Karl-Erik bidratt til at rørleggerbransjen har fått mer oppmerksomhet i mediene og hos myndighetene enn de fleste andre bransjer. Heldigvis er han klar for andre, mindre oppdrag i bransjen, og heldigvis er det en kunnskapsrik og trivelig person som overtar ledelsen av ORT og NRLs Avdeling Telemark, Rune Bjerkely.

▲ Det kan bli kaldt etter gamlesjefen. Ole Larmerud overrekker jakker til ny leder Rune Bjerkely og sekretær Rita Wetting.

◀ Nå skal det fiskes – utstyret overrekkes fra Carsten Engh til Karl-Erik Skogø.

NRL Avdeling Hålogaland etablert

På siste styremøte den 11. april 2007 fikk Styret informasjon om at medlemsbedriftene i byene Narvik og Harstad hadde blitt enige om å blåse liv i den gamle lokalavdelingen i Harstad/Narvik-regionen – og således hadde etablert NRL Avdeling Hålogaland.

Samtidig hadde man engasjert Fred Westberg som avdelingsleder til å styre avdelingen. Fred Westberg er pensjonert informasjonskonsulent fra LKAB med stort samfunnsengasjement og er for tiden engasjert i lokalpolitikken. Til tross for at man i dette tilfelle får en konkurrerende avdeling til avdelingene i Troms og Nordland, mente NRLs styremedlem fra distrikt 1 (Nord-Norge), Karl Botolfsen, at det var viktig å la denne avdelingen få en sjanse til å vise sin berettigelse. Han understreket viktigheten av få til et praktisk samarbeid mellom denne avdelingen og de øvrige avdelingene i Nord-Norge. Styret kunne slutte seg til disse synspunktene, og følgende vedtak ble fattet:

«NRLs Styre tar til etterretning at NRLs lokale medlemsbedrifter i Harstad/Narvik-regionen har etablert NRLs Avdeling Hålogaland og vil ønske avdelingen velkommen til et nært og godt samarbeid med de øvrige avdelingene i Nord-Norge.»

Generalforsamlinger NRL/RS

Fredag 1. juni skal mange av oss treffes igjen. Da starter nemlig NRL/RS' Generalforsamlinger på Rica Nidelven Hotel i Trondheim. Her blir det faglig påfyll og hyggelige, sosiale arrangementer, og man får førstehånds innføring i hvordan veien videre bør stakes – for organisasjonen, bransjen og den enkelte bedrift. Arrangementet avsluttes med frokost 3. juni. Når denne rapporten leses, håper vi at riktig mange har meldt seg på!

